

Τα Γρανάζια

του Οδυσσέα Καραβάκη

- «Φάνη, γρήγορα από εδώ». Η φωνή που τον καλούσε και του 'δινε διέξοδο, αν και ψιθυριστή, άρθρωσε την παρότρυνση πεντακάθαρα. Ο Φάνης έστρεψε το κεφάλι του πρώτα δεξιά και ύστερα νιώθοντας μια αναπάντεχη έλξη το σήκωσε σιγά-σιγά προς τα πάνω. Η άκρη της μύτης του, θυμίζοντας την ακρίβεια δορυφόρου που δένεται σε διαστημικό σταθμό, ενώθηκε με μια μύτη λίγο πιο μυτερή και ανεξήγητα κρύα. Οι κόρες των ματιών του μεγάλωσαν απότομα, αντικρίζοντας δύο μεγάλα καφέ μάτια, ανάποδα και γουρλωμένα. Άρχισε σιγά-σιγά να αλληθωρίζει και ταυτόχρονα η όρασή του να θολώνει.

- «Δε θα σε περιμένουμε για πολύ ακόμα» ακούστηκε ξανά η ψιθυριστή φωνή που έβγαине πλέον παραμορφωμένη, από στόμα εγγαστρίμουθου, προσθέτοντας επιτακτικά,

- «Ή τώρα ή ποτέ».

- «ΤΩΡΑ» ούρλιαξε ο Φάνης και γράπωσε με τα χέρια του τους ώμους του Λεονάρδου.

- «Τράβα μας Σούλα» ακούστηκε πιο ψυχραιμιασμένος ο Λεονάρδος ξαναβρίσκοντας την πραγματική του φωνή.

Η Σούλα κρεμασμένη ανάποδα, με τα πόδια της μπλεγμένα στα κάγκελα του μικρού μπαλκονιού

Η άκρη
της μύτης του,
θυμίζοντας την
ακρίβεια δορυφό-
ρου που δένεται σε
διαστημικό σταθμό,
ενώθηκε με μια μύτη
λίγο πιο μυτερή και
ανεξήγητα κρύα.

της εγκαταλελειμμένης κατοικίας, στα χέρια της να κρατάει πλέον το βάρος και των δύο, σαν κινέζος ακροβάτης, ταλαντεύτηκε στην αρχή ελαφριά, όσο για να κερδίσει την απαραίτητη φόρα, και με μια απότομη κίνηση βάζοντας όλη τη δύναμη στους κοιλιακούς της μυς, έφερε τους αιωρούμενους φίλους της να προσγειωθούν ανέπαφοι και όρθιοι μέσα στο μικρό μπαλκονάκι του μεσοπατώματος. Και οι δύο ταυτόχρονα αναφώνησαν «Ουάου» και μη δείχνοντας το παραμικρό σημάδι ολιγωρίας την τράβηξαν με δύναμη, ο ένας από την μπλούζα, ο άλλος από το παντελόνι, για να βρεθεί κι αυτή μέσα στο μπαλκονάκι και να ξαναβρεί την ισορροπία της. Πέρασαν και οι τρεις γρήγορα μέσα από το σπασμένο παντζουρόφυλλο στο εσωτερικό του σπιτιού και στάθηκαν αριστερά και δεξιά στ' απομεινάρια της μπαλκονόπορτας για να ελέγξουν αν τους ακολουθούσε ακόμα ο Κυρ-Μιχάλης ο περιπτεράς.

Όταν εμφανίστηκε η μορφή του στο στενάκι, με τη σκιά του να προπορεύεται, άλλοτε να μικραίνει κι άλλοτε να μεγαλώνει, τα σώματα των τριών φυγάδων προσπάθησαν να χωθούν μέσα στους τοίχους. Κοντοστάθηκε σε δύο τρία σημεία ελέγχοντας κάποιες γωνιές και κατευθύνθηκε αμέσως προς το μικρό μπαλκονάκι. Με πρωτοφανή ευκολία, κατάφερε ένα επιδέξιο άλμα που θα το ζήλευε ψύλλος και γαντζώθηκε από τα κάγκελα. Με την ίδια ανάσα, επιδεικνύοντας εξαιρετικές αναρριχητικές ικανότητες, βρέθηκε κι αυτός μπροστά στο σπασμένο παντζουρόφυλλο. Κι όλα αυτά μ' ένα χέρι και δυο δυνατά πόδια. Τα παιδιά κάλυψαν με τα χέρια τους τα στόματά τους μήπως και τα προδώσει η γρήγορη ανάσα τους. Ο Φάνης δε διανοούνταν να σκουπίσει ούτε τον ιδρώτα του που λίμναζε στη κόγχη των ματιών του και έβλεπε στο σκοτάδι ακόμα πιο θολά. Ο κυρ-Μιχάλης δεν ήταν κανένας ηλικιωμένος, απεναντίας, μόλις

πρόσφατα είχε καβατζάρει τα σαράντα, πρώην λοκατζής και μ' ένα χέρι λειψό. Το έχασε στην Κύπρο το '74. Όχι, δε του το έκοψε Τούρκος. Βράδυ είχε στρατοπεδεύσει η μονάδα του στην πλαγιά ενός λόφου και όλα τα κομάντο κοιμόντουσαν μέσα στα σκοινάκια. Το σούρουπο ένας Θρακιώτης μαυροσκούφης νόμιζε πως είδε κίνηση στην απέναντι πλαγιά και έβαλε μπρος το άρμα του. Στην αναμπουμπούλα του να προλάβει τον αιφνιδιασμό το άρμα κύλησε προς τα πίσω και πέρασε δίπλα απ' τα σκοινάκια. Όσοι κοιμόντουσαν από εκείνη την πλευρά άφησαν τα χέρια τους στην Κύπρο. Η πατρίδα όμως τους τίμησε όλους σαν ήρωες δίνοντάς τους αντί για μετάλλιο από ένα περίπτερο. Ο κυρ-Μιχάλης είχε αγανακτήσει πια μ' αυτούς τους τρεις ποντικούς που σκαρφίζονταν τα πιο απίθανα καμώματα για να αφαιρέσουν από το περίπτερο ο,τιδήποτε έβαζαν στο μάτι. Συνήθως προπορευόταν η Σούλα που απασχολούσε με χίλιες μύριες ασήμαντες ερωτήσεις τον κυρ-Μιχάλη,

- «Κύριε Μιχάλη μήπως έχετε δεκάποντο φερμουάρ μπλε φαρδύ;»

- «Όχι Σούλα μου δεν έχω» απαντούσε ο κυρ-Μιχάλης και στριφογυρνούσε στη βιδωτή του καρέκλα μήπως και αντιληφθεί κάποια ύποπτη κίνηση. Η Σούλα συνέχιζε με σαδιστική επιμονή,

- «Πότε θα έχετε κύριε Μιχάλη δεκάποντο φερμουάρ μπλε φαρδύ;»

Την ίδια ώρα οι άλλοι δύο κατέφθαναν έρποντας και βρώμικοι για να αφαιρέσουν τα μαρκαρισμένα σημαντικά ασήμαντα αντικείμενα. Την λεία αποτελούσαν κυρίως περιοδικά πορνογραφικού περιεχομένου, κομπολόγια αλλά και γυαλιά ηλίου μοντέλο Σουλβέστερ Σταλόνε.

Κοίταξε μέσα από το παντζουρόφυλλο αλλά δε διέκρινε ούτε τρίχα από τους τρεις καταζητούμενους. Έκανε να φύγει και ένας ελαφρύς

Στην αναμπουμπούλα του να προλάβει τον αιφνιδιασμό το άρμα κύλησε προς τα πίσω και πέρασε δίπλα απ' τα σκοινάκια. Όσο κοιμόντουσαν από εκείνη την πλευρά άφησαν τα χέρια τους στην Κύπρο.

θόρυβος, πιθανόν τυχαίος, τον έκανε να μπει σαν τούρος μέσα στο σπίτι παρασέρνοντας με τον όγκο του ότι είχε απομείνει από την μπαλκονόπορτα. Τα δύο αγόρια τσίριξαν απ' την τρομάρα τους βλέποντας μπροστά τους ξαφνικά έναν αφηνιασμένο κυρ-Μιχάλη. Η Σούλα κάνοντας δυο μικρά βήματα προς τα πίσω στράφηκε απότομα προς το μέρος του και του κατάφερε μια σπρωξιά ικανή να γκρεμίσει τοίχο.

Ο κυρ-Μιχάλης αν και ρωμαλέος, παραπάτησε από την δύναμη της σύγκρουσης και αυξάνοντας το βάρος του την ταχύτητα της πρόσκρουσης, ξαναβγήκε από την τρύπα που ο ίδιος είχε δημιουργήσει με την εντυπωσιακή του είσοδο, και πριν προλάβει να κρατηθεί από τα κάγκελα του μικρού μπαλκονιού προσγειώθηκε φαρδύς πλατύς στο στενάκι δημιουργώντας έναν τεράστιο πάταγο. Τα παιδιά μαρμάρωσαν στις θέσεις τους ο καθένας σε διαφορετική στάση, ακίνητα αγάλματα, λες και έπαιζαν «ένα-δύο τρία κόκκινο φως». Περίμεναν κάποια λεπτά μήπως κι ακούσουν τα αποτελέσματα της πτώσης αλλά αυτή η ησυχία τους κάρφωσε ακόμα πιο πολύ στις θέσεις τους. Ήταν φανερό ότι δε θα έμεναν για μια ζωή μαρμαρωμένοι σ' αυτό το σημείο. Ο Φάνης έκανε νόημα στη Σούλα. Ακροπατώντας πλησίασε στο παράθυρο και με ελαστικότητα μπαλαρίνας ανασήκωσε ελαφριά το κορμί της όσο για να δει αν ο κυρ-Μιχάλης βρισκόταν ακόμα κάτω στο στενάκι. Διέκρινε τη σιλουέτα του ξαπλωμένη ανάποδα και ακίνητη, κοντοστάθηκε μέχρι να συλλάβει όλη την εικόνα, και μεμιάς ούρλιαξε απολύτως πεντακάθαρα και ψιθυριστά:

- «Γρανάζια τον σκοτώσαμε!».

Θαρρείς κάποιος τους ξύπνησε απότομα από έναν αιώνιο λήθαργο, έτρεξαν και οι τρεις στο εσωτερικό του σπιτιού όπου το σκοτάδι γινόταν πυκνότερο και ανέβηκαν την μεγάλη ξύλινη

σκάλα αποφεύγοντας τα σπασμένα σκαλοπάτια και πηδώντας σαν κατσίκια εκεί που δεν υπήρχαν καθόλου. Το μέρος το ήξεραν καλύτερα κι από το σπίτι τους. Ποιος ληστής άλλωστε δε ξέρει το λημέρι του. Μετά από κάθε χτύπημα, τρέχανε στο διατηρητέο, από χρόνια ακατοίκητο κι ερειπωμένο κι ανεβαίνανε στη ταράτσα.

Ο παλιός περιστερώνας, με τις φωλιές των περιστεριών ανέπαφες να μοιάζουν με πολεμίστρες, πρόσφερε τέλεια κρυψώνα στη συμμορία των Γραναζιών. Εκεί κρύβανε την λεία τους και γίνονταν οι μοιρασιές. Ο καθένας είχε τη δικιά του πολεμίστρα, και από εκεί έλεγχαν την κίνηση κάτω στην πλατεία ψάχνοντας για τον επόμενο στόχο. Το καφενείο του Ιωσήφ, το μανάβικο του κυρ-Αποστόλη, το κουρείο του κυρίου Jean «La belle coiffure», ένα σωρό μαγαζάκια με τηνπραμάτεια τους αφημένη και εκτεθειμένη στα πεζοδρόμια της πλατείας και τέλος το περίπτερο του κυρίου που 'ναι τέζα κάτω στο στενάκι. Οι τρεις φίλοι αυτή τη φορά μπήκαν μέσα στον περιστερώνα και έπιασε ο καθένας από μια γωνιά. Κουλουριάστηκαν σα τις περιστερές για να κλωσήσουν τα αυγά τους. Η ανάσες γρήγορες, οι ματιές κοφτές, πότε συναντιόντουσαν και πότε γυρνούσαν προς τους ξύλινους τοίχους. Στον λαϊμό του Λεονάρδου αναρριχήθηκε μια φωνή αλλοιωμένη και ψηλή λες και ρούφηξε ήλιο και απευθυνόμενος θαρρείς στο θεό ρώτησε:

- «Πέθανε;».

Το κεφάλι της Σούλας ανεβοκατέβηκε δυο τρεις φορές πιστοποιώντας το ακατονόμαστο.

- «Αποκλείεται ρε, αυτός γλίτωσε από τους Τούρκους» αποφάνθηκε ο Φάνης με αταίριαστη για την περίσταση σιγουριά.

Ο Λεονάρδος θαρρείς φορτώθηκε στους ώμους του τσουβάλι με τσιμέντο, ανασηκώθηκε με δυσκολία και χώθηκε στην πολεμίστρα του. Έκοψε κίνηση. Ο κόσμος είχε αρχίσει να συνωστιάζεται μπροστά στο περίπτερο, άλλος για να τηλεφωνή-

Ο παλιός
περιστερώνας,
με τις φωλιές των
περιστεριών
ανέπαφες να μοιά-
ζουν με πολεμίστρες,
πρόσφερε τέλεια
κρυψώνα στη
συμμορία των
Γραναζιών.

Η Συμμορία
των Γραναζιών
ανέβαλε τη δράση
της έπ' αόριστον.
Σήμερα τα γρανάζια
είναι δύο. Το τρίτο
στριφογουρίζει
στη μηχανή
του ουρανού.

σει κι άλλος για τα τσιγάρα του. Ήταν φανερό πως ο κυρ-Μιχάλης δεν είχε επιστρέψει. Άρα έτερον εκάτερον. Ήταν ακόμα στο στενάκι και πιθανόν νεκρός. Ο κόσμος άρχισε να τον ψάχνει. Η απουσία του περιπτερά αποκαλύφθηκε. Ο Λεονάρδος επέστρεψε από την πολεμίστρα του αποφασισμένος.

- «Θα πρέπει να βρούμε τη δύναμη να τον βοηθήσουμε. Μόνο εμείς ξέρουμε που είναι και τι έχει πάθει» η φωνή του αυτή τη φορά τον περνούσε δέκα χρόνια.

Τα τρία παιδιά κατέβηκαν απ' την ταράτσα στο μεσοπάτωμα αυτή τη φορά χωρίς βιασύνη, αλλάζοντας συχνά την σειρά τους με έναν ρυθμό χορευτικό. Με το ίδιο κουράγιο, ο ένας έπαιρνε το βήμα του από τον άλλο, ο πρώτος μετέδιδε την κίνηση προς τα πίσω.

Ο κυρ-Μιχάλης είχε ήδη συνέλθει από το χτύπημα της πτώσης και προσπαθούσε να νεογέννητο πουλάρι να στυλωθεί στα πόδια του. Τα υπόλοιπα δεν τα είχαν συνεννοηθεί. Ο Λεονάρδος με το Φάνη μπήκαν κάτω απ' τις μασχάλες του κι η Σούλα βρήκε δυο κασόνια για να τον καθίσουν. Αφού ξανάβαλε το βλέμμα του στη θέση του, και επανήλθαν τα πράγματα και οι μορφές στην πραγματική τους διάσταση, κοίταξε τους τρεις φυγάδες και ρώτησε με τόνο ικεσίας:

- «Αξίζει ρε παιδιά τον κόπο όλο αυτό;»

Τα παιδιά νιώσανε μια διαδικασία συρρίκνωσης των σωμάτων τους και αυτόματης γιγάντωσης των πάντων γύρω τους. Η Σούλα χάιδεψε το κεφάλι του κυρ-Μιχάλη και με την πιο γλυκιά της φωνή του απάντησε:

- «Όχι κυρ-Μιχάλη, δεν αξίζει τον κόπο».

Η Συμμορία των Γραναζιών ανέβαλε τη δράση της έπ' αόριστον. Σήμερα τα γρανάζια είναι δύο. Το τρίτο στριφογουρίζει στη μηχανή του ουρανού.